

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

1/2016

ročník/volume 26

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

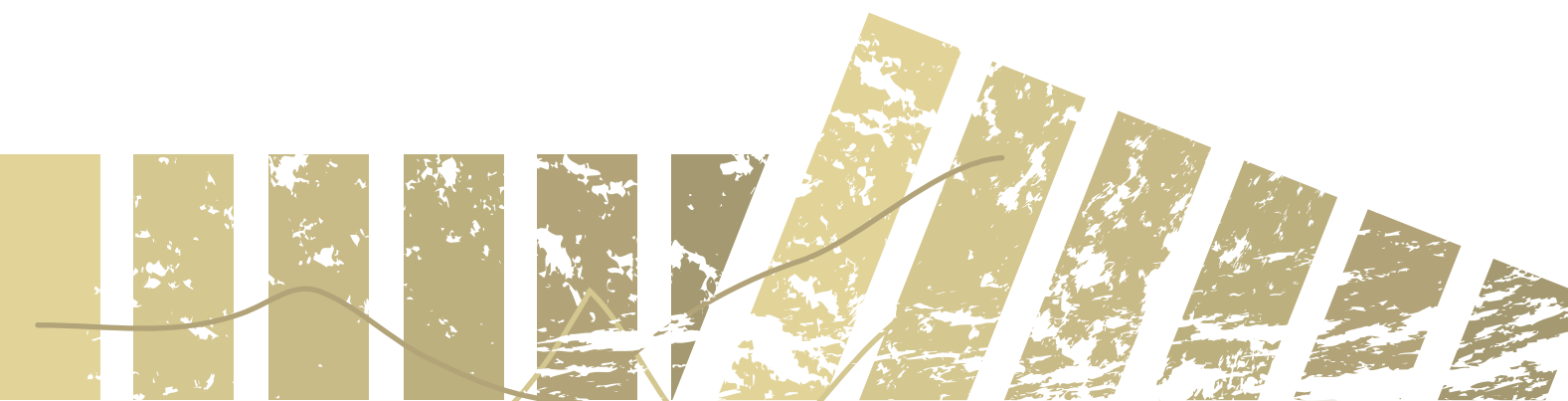
Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 9

Typ článku/Type of article: recenzia publikácie/review of publication

Strany/Pages: 102 – 103

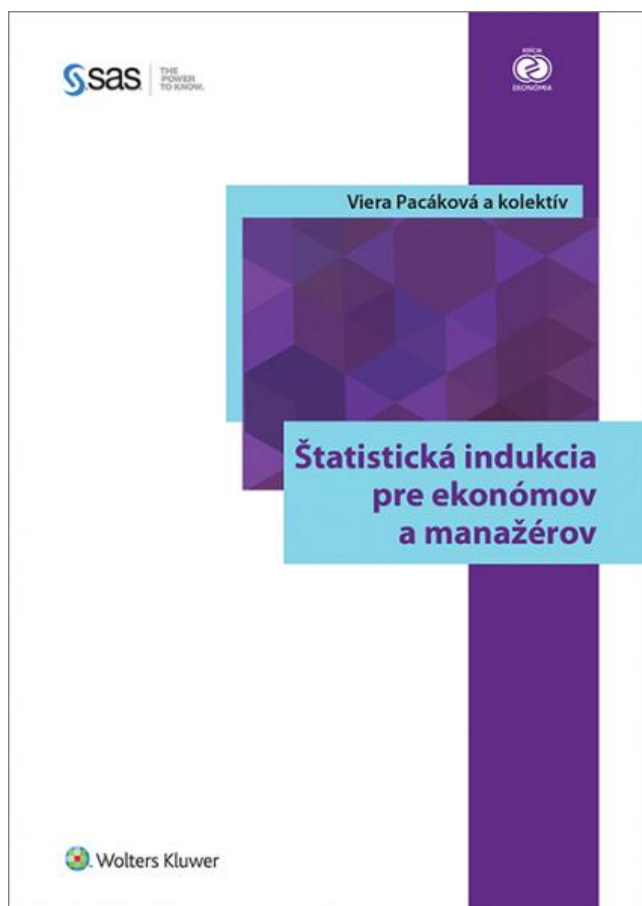
Dátum vydania/Publication date: 15. január 2016/January 15, 2016

Recenzia publikácie/Review of Publication

Viera Pacáková a kolektív:
ŠTATISTICKÁ INDUKCIA PRE EKONÓMOV A MANAŽÉROV

Viera Pacáková et al.:
STATISTICAL INDUCTION FOR ECONOMISTS AND MANAGERS
Wolters Kluwer, 2015, 368 s.
ISBN 978-80-8168-081-6

Z edície *Ekonomia* vydavateľstva Wolters Kluwer, s. r. o., Bratislava, prichádza na trh kvalitná učebnica *Štatistická indukcia pre ekonómov a manažérov* od kolektívu autoriek prof. RNDr. V. Pacákovvej, PhD., doc. RNDr. V. Labudovej, PhD., doc. Ing. Ľ. Sipkovej, PhD., a doc. Ing. I. Stankovičovej, PhD.

Autorky reprezentujú tri fakulty a tri univerzity: Fakultu ekonomicko-správnú Univerzity v Pardubiciach, Fakultu hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave a Fakultu managementu Univerzity Komenského v Bratislave, kde sa problematika štatistickej indukcie vyučuje pre študentov inžinierskeho, magisterského a doktorandského štúdia. Učebnica má 368 strán rozdelených do šiestich kapitol s vybranými štatistickými tabuľkami, zoznamom literatúry a registrom.

V prvej kapitole *Úvod do štatistickej indukcie* sa vysvetľujú pojmy náhodný výber, výberové charakteristiky a rozdelenia základných výberových charakteristík pri výberoch z jedného alebo dvoch základných súborov.

Druhá kapitola s názvom *Odhady parametrov základného súboru* sa venuje bodovým a intervalovým odhadom parametrov diskretných a spojitých rozdelení základného súboru a ich vlastnostiam.

V tretej kapitole *Testovanie hypotéz* sa rozlišujú dva postupy testovania štatistických hypotéz, vysvetľujú sa pojmy najsilnejšie a rovnomerne najsilnejšie testy a testy vierohodnostným pomerom. Ďalej sa uvádzajú testy parametrov jedného základného súboru s normálnym rozdelením a testy hypotéz parametrov vybraných diskretných rozdelení.

Štvrtá kapitola má názov *Induktívne úsudky o parametroch niekoľkých základných súborov*. Tu sa vysvetľujú testy zhody dvoch rozptylov a testy zhody dvoch stredných hodnôt pomocou dvoch nezávislých alebo dvoch závislých výberov zo základných súborov s normálnym rozdelením. Ďalej sa uvádzajú testy zhody parametrov dvoch alternatívnych rozdelení pri nezávislých výberoch. Súčasne sa popisujú intervaly spoľahlivosti pre rozdiel dvoch parametrov základných súborov s Poissonovým rozdelením v prípade veľkých výberov. Veľmi dobre je spracovaná časť 4.6, kde sa rozoberajú úlohy jednofaktorovej a dvojfaktorovej analýzy rozptylu, metódy mnohonásobného porovnávania a testy hypotéz založených na analýze rozptylu. Oceňujem snahu autorky tejto kapitoly, doc. RNDr. V. Labudovej, PhD., vysvetliť testovanie hypotéz s použitím silofunkcie testu, ktorá sa štandardne nepoužíva.

V piatej kapitole *Neparametrické testy* sa čitateľ dozvie o metódach a aplikáciách štatistických metód, keď nepoznáme rozdelenia alebo parametre rozdelení základných súborov, ako aj v prípadoch, keď je rozsah výberových súborov malý alebo keď treba pracovať s kategoriálnymi či poradovými premennými. Ide najmä o jednovýberové a dvojevýberové poradové testy pre nezávislé alebo závislé výbery (Wilcoxonove testy, Mannove-Whitneyho testy). Ďalej sa uvádzajú viacvýberové poradové testy (Kruskalov-Wallisov test, Friedmanov test). Z neparametrických testov nezávislosti publikácia spomína Spearmanov test a Kendallov test a nakoniec aj testy dobrej zhody (Pearsonov chí-kvadrát test, Kolmogorovov-Smirnovov test a ďalšie).

Všetky tieto kapitoly sú napísané zrozumiteľne a vedecky presne. Ich autorky využívajú zaujímavé príklady z praxe, takže čitateľ sa učí nielen vhodnej metóde, ale aj spôsobu riešenia a interpretácie dosiahnutých výsledkov s podporou Excelu alebo ručného výpočtu. Žijeme však v dobe elektronického spracúvania údajov a riešenia rôznych štatistických úloh pomocou štatistických programov, napr. SAS, SPSS a mnohých ďalších, je preto vhodné, že záverečná kapitola učebnice oboznamuje čitateľa s prácou v programovom balíku SAS – Statistical Analytical Software.

Cieľom poslednej, šiestej kapitoly *Riešené príklady v systéme SAS* je stručne priblížiť prácu s programom SAS a ukázať tiež spôsob, ako získať spoľahlivé riešenia príkladov z predchádzajúcich kapitol pomocou programu SAS. K väčšiemu zhodnoteniu kapitoly by prispelo prehľadnejšie spracovanie výstupov zo SAS-u.

Som presvedčená, že recenzovaná učebnica prehľbí vedomosti zo štatistickej indukcie nielen medzi študentmi, ktorým je primárne určená, ale osloví aj široký okruh čitateľov z ekonomickej, manažérskej či sociálnej oblasti, ktorí hľadajú odpovede na svoje otázky z oblasti štatistickej indukcie.

Prof. RNDr. Eva RUBLÍKOVÁ, PhD.

Autorka pôsobí na Katedre štatistiky Fakulty hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave.